

4.9.2013

SYKE-2013-J-149

Ympäristöministeriö
kirjaamo.ym@ymparisto.fi

PL 35
00023 VALTIONEUVOSTO

Viite
Hänvisning

Lausuntopyyntö 5.7.2013

Asia
Ärende

LAUSUNTO EHDOTUKSESTA VALTIONEUVOSTON ASETUKSEKSI ERÄIDEN
MAA- JA PUUTARHATALOUDESTA PERÄISIN OLEVIEN PÄÄSTÖJEN
RAJOITTAMISESTA

Yleistä

Suomen ympäristökeskus on tutustunut nitraattiasetuksen (931/2000) uudistamista käsittelevän työryhmän laatimaan valtioneuvoston asetusehdotukseen ja esittää siitä lausuntonaan seuraavaa.

Esitys sisältää useita vesistöjen ja ympäristön kannalta myönteisiä toimenpiteitä. Näitä ovat esimerkiksi lantalatilavuuden suurentaminen, lannan kattaminen ja lannan levittämisen ja kamminen kasvukaudelle sekä syyslevitysajankohdan lyhentäminen.

Eläinkohtaisia lannantuottokertoimia on tarkistettu, mikä kasvattaa lantalatilavuuksia ja samalla vähentää tarvetta lannan syyslevitykseen. Tämä on linjassa myös uuden ympäristökorvausjärjestelmän ehdotuksen kanssa. Vesistöjen kannalta syyslevitykset ovat erityisen haitallisia, joten syyslevityksajan lyhentäminen tai syyslevityksistä luopuminen kokonaan ovat ympäristönsuojelullisesti hyvin perusteltuja.

Lannoituksen jakaminen kahteen erään nykyistä 20 kg kok-N/ha matalammalla lannoitustasolla mahdollistaa aiempaa tarkemman satotason mukaisen lannoituksen, mikä parantaa kasvien ravinteiden ottoa ja vähentää riskiä ravinteiden huuhtoutumisesta vesistöön.

Tiukentuneet lannoitustasot orgaanisille maille ovat myös perusteltuja, sillä SYKEN tutkimusten mukaan typen vesistökuormituksen kasvu osittain selittyy turvepeltojen pinta-alan lisääntymisellä. Lisäksi toimenpide on linjassa uuden ympäristökorvausjärjestelmän kanssa, jossa on eri lannoitustasot kivennäismaille ja orgaanisille maille.

Fosforilannoitustasojen lisääminen asetukseen on perusteltua, koska tällä hetkellä ainoa fosforilannoitusta sääntelevä ohjauskeino on ympäristötuki, joka on viljelijöille vapaaehtoinen. Esitysluonnoksessa annetut rajat ovat kuitenkin niin korkeita, että käytännössä ne eivät juuri rajoita fosforilannoitusta, eivätkä siten vähennä vesien fosforikuormitusta. Jotta asetuksesta saataisiin fosforinkin osalta vaikuttava, olisi fosforilannoitusrajat määriteltävä vastaavalla tavalla kuin maatalouden ympäristötukijärjestelmässä eli otettava huomioon kasvi, satotaso ja maan fosforipitoisuus (viljavuusluokka).

Pykäläkohtaiset kommentit

Pykälässä 3 typen määritelmän loppuosassa ”veteen tai laimeaan suolaliuokseen liukenevaa ammonium-, nitraatti- ja liukoista typpeä” mainittu liukoinen tyyppi tulisi korjata muotoon ”liukoista orgaanista typpeä”.

Suomen ympäristökeskus katsoo, että epäorgaaninen lannoite tulisi lisätä määritelmiin, koska siihen viitataan 11 ja 12 §:ssä.

Määritelmiin tulisi lisätä myös kokonaisfosfori vastaavalla tavalla kuin kokonaistyyppi.

Suomen ympäristökeskuksen mukaan pykälän 6 määräyksiin liittyen orgaanisten lannoitevalmisteiden varastointitilalta tulee edellyttää samat tekniset vaatimukset kuin lantavarastolta. Myös varastointi tiivispohjaisella alustalla on mahdollista. Tällöin kuitenkin olisi materiaalille asetettava kuiva-ainepitoisuusraja, esimerkiksi 30 prosenttia, jota määrittävä materiaalia ei alustalla saa varastoida, vaan varastoinnin tulisi tapahtua varastointitilassa. Lisäksi olisi edellytettävä, että tiivispohjaisella alustalla varastoitava materiaali on aina, eikä vain tarvittaessa, peitettävä.

Pykälässä 8 todetaan, että ”Kuivalannan varastointi aumassa on kielletty 16.10. – 31.1. Auman varastoitu kuivalanta on levitettävä auman perustamisvuonna 1.4. – 15.10.” Tässä on ristiriita 10§ 3 momentin kanssa: ”Lannan ja orgaanisten lannoitevalmisteiden levittäminen pellolle on kielletty 1.11. - 31.3.” Suomen ympäristökeskus katsoo, että 10§:ssä tulisi kieltää lannan levitys 16.10. – 31.3. välisenä aikana.

Typpilannoitusmääriä 11 §:ssä voitaisiin edelleen tarkentaa maalajin ja satotason mukaan vastaavasti kuin ympäristötuessa.

Lanta-analyysin ja liitteessä 2 esitettyjen ohjearvojen keskiarvolaskentalähestymistapa 13 §:ssä pyrkii vähentämään lantanäytteiden laimentamisen tai näytteenottoon liittyvän epävarmuuden aiheuttamaa vääristymää. Pykälässä olisi hyvä mainita lisäksi, että jos taulukkoarvoa ei jostain lantalajista ole käytettävissä, käytetään vain analyysitulosta. Samoin jos lanta prosessoidaan tilalla esimerkiksi separoimalla, tulisi prosessointituotteiden (separoinnin jälkeen neste- ja kiinteä jae) ravinnepitoisuudet analysoida. Näille ei ole taulukkoarvoja, joten niillä ainoastaan analyysitulosta käytetään lannoituksen pohjana.

Kommentteja muistioon

Seuraavassa on esitetty yksityiskohtaisia kommentteja muistiolounnokseen.

Kiinteä kate –määritelmässä olisi syytä mainita erikseen myös betonikansi.

Sijoittaminen –määritelmässä 10 cm vähimmäissijoitusvyvyys on suuri. Viisi senttimetriä voisi olla riittävä syvyys.

7§, 1. kpl: lietelannan varastointi tuubeissa ja pusseissa ei liene toteuttamiskelpoinen menetelmä, kuivaa lantaa kyllä varastoidaan tuubeissa. Kohtaa olisi tarpeen täsmentää.

7§, viimeinen kpl: ” Myös, mikäli lantaa käsiteltäisiin, kuten ilmastoitaisiin tai separoitaisiin, kiinteästi kattaminen olisi perusteltua”

13§, 3. kpl: tekstissä on pohdintaa siitä, mihin lannalla lannoittaminen tulisi perustaa. Teksti ei kuitenkaan sellaisenaan ole perustelumuistioon sopivaa vaan sitä tulisi muokata tähän yhteyteen sopivaksi.

Lausunnon valmisteluun ovat osallistuneet erikoistutkija Juha Grönroos, erikoistutkija Katri Rankinen, erikoistutkija Petri Ekholm, limnologi Sari Mitikka, ylitarkastaja Ritva Britchi, ja ylitarkastaja Janne Juvonen.

Jyri Seppälä
Johtaja

Kimmo Silvo
Yksikönpäällikkö

Tiedoksi SYKE: PK, LK, VK, MK, pj

